

Het heiligenboek

Augustinus (2) Tom Zwaenepoel

Een van de talrijke legenden uit Augustinus' leven beschrijft hoe hij langs de zee wandelt en in diepe gedachten verzonken nadenkt over het geheim van de Drie-eenheid. Plotseling ziet hij een kleine jongen die met een schelp water uit de zee schept en in een zandgroeve giet. Als Augustinus hem vraagt wat hij doet, antwoordt hij: „Hetzelfde als u.” Het kind probeert de zee uit te scheppen zoals Augustinus het ondoorgrondelijke van God met zijn gedachten wil uitputten. De poging om met beperkt menselijk verstand Gods oneindigheid te begrijpen, blijkt een ijdel waagstuk te zijn. De mens schept uit de rijkdom van de theologische leer en probeert God te begrijpen, ook al beseft hij dat de menselijke mogelijkheden daartoe ontoereikend zijn. De grote gouden schelp op het wapenschild van emeritus paus Benedictus XVI herinnert aan die legende.

Augustinus' intellectuele en geestelijke weg is terzelfder tijd een model voor de verhouding tussen geloof en verstand. Beide dimensies worden niet van elkaar gescheiden of tegenover elkaar gesteld, maar veelmeer samengebracht, want „geloof en verstand zijn twee krachten die ons tot inzicht brengen”

(*Contra academicos III, 20, 43*). De coherente synthese van geloof en verstand wordt duidelijk in zijn beroemde formules *crede ut intelligas* (geloof om te begrijpen) en *intellige ut credas* (begrijp om te geloven) (*Sermones, 43, 9*). Het geloof opent de weg om door de deur te begeven naar de waarheid. We onderzoeken de waarheid om God te vinden en te geloven. De weg van het leven vinden we, als we vertrouwen stellen in Christus, die steeds levend is.

In zijn grote christelijke apologie *De civitate Dei* (De stad van God) onderscheidt Augustinus drie levenswijzen: het contemplatieve leven (vergelijk met Maria van Betanië), het actieve leven (Marta van Betanië) en een mengvorm van beide, waarnaar zijn voorkeur gaat. Volgens hem moet het onbaatzuchtige karakter van het religieuze leven uitdrukkelijk aanwezig zijn in het actieve leven zodat het kan bijdragen tot het welzijn van anderen. Hoe belangrijk pastoraal werk als teken van liefde voor God en de naaste ook is, het is onvolmaakt zonder een leven van contemplatie, gebed en studie. Wie echter opgaat in contemplatie, verliest het voordeel van de naaste uit het oog. Een goed priester of monnik moet

eerst een goed hoorder zijn van het woord vooraleer hij het kan verkondigen. Hij moet leven zoals hij spreekt en spreken zoals hij hoort. Daarom zit Augustinus niet in de ivoren toren van zijn bisschoppelijk paleis, maar handelt hij als een man met meevoelend hart. Hij is pastoraal bewogen en bezorgd om het welzijn van zijn 'kudde'. Zo vraagt hij de keizer een nieuwe wet uit te vaardigen tegen slavenhandelaars, ontfermt hij zich over weeskinderen, zorgt voor opname en onderdak. In zijn toespraak tot de deelnemers van het generale kapittel van de orde van de augustijnen (7 september 2001) omschrijft Johannes-Paulus II de heilige Augustinus als een „uitstekende kenner van het menselijke hart”.

Omstreeks 398 schrijft Augustinus zijn *Regel*, de oudste nog bestaande monnikenregel van het Westen. Daarin geeft hij een belangrijke plaats aan vriendschap, liefde en eensgezindheid onder de monniken. Die waarden uiten zich in het cultiveren van goede persoonlijke relaties en het delen in elkaars geloof, hoop, idealen, gevoelens, gedachten, activiteiten, verantwoordelijkheden en tekortkomingen. Voor Augustinus steunt vriendschap op trouw,

vertrouwen, waarachtigheid en stabiliteit. De liefde voor God verbindt hij met de liefde voor de medemens. De mens kan God pas beminnen als hij zijn naaste bemint. In zijn persoonlijke leven streeft Augustinus naar het ideaal van de wederkerige liefde: beminnen en bemind worden, liefde geven en liefde ontvangen. Dankzij zijn sociale en vriendelijke karakter legt hij vanaf zijn jeugd de basis voor blijvende vriendschappen. Hij kan niet gelukkig zijn zonder vrienden. De aangeboren zin voor solidariteit verraadt zijn Afrikaanse wortels, hoewel zijn culturele opvoeding Romeins is.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

6 januari, 19.05 uur, Canvas. *Fury*, eerste aflevering van de vijfdelige documentaireserie *Apocalyps. De Eerste Wereldoorlog*. Vijfhonderd uur aan archiefbeelden, waarvan de meeste nog nooit vertoond, werden met een speciale techniek omgezet in kleur. De feestelijke stemming waarmee de troepen in 1914 ten oorlog trekken, weerspiegelt de collectieve onwetendheid van de massa die meent dat de oorlog kort en roemrijk zal zijn. In oktober 1914 nadert het Duitse leger Parijs. In Frankrijk is de stemming dan al lang omgeslagen.

8 januari, 22.05 uur, één. Eerste aflevering van *Versailles*, Frans-Canadese historische dramaserie over het leven aan het hof van Louis XIV.

10 januari, 22.25 uur, één. *Being Poirot*, Britse documentaire waarin acteur David Suchet, na twintig jaar in de huid te zijn gekropen van Hercule Poirot, op zoek gaat naar het mysterie achter de wereldvermaarde privédetective, onder meer in België.

De vrome kudde

Coma Ingezonden door Achiel Magnery

Een man ligt al een lange tijd in coma en zijn vrouw wijkt geen minuut van zijn ziekbed. Op een dag komt de man bij bewustzijn en wenkt zijn vrouw meteen dichterbij. Hij fluistert in haar oor:

– In alle kwade dagen bleef jij bij mij. Toen ik ontslagen werd, was jij er voor mij. Toen mijn zaak bankroet ging, liet je me niet in de steek. Toen ons huis afbrandde, gingen we samen een ander onderdak zoeken en toen mijn gezondheid slechter werd, bleef je steeds aan mijn zijde. Weet je wat ik denk?

De ogen van de vrouw vullen zich met tranen van ontroering. Ze stamelt:

– Zeg het maar schatje, zeg het maar.

Waarop de patiënt:

– Dat jij ongeluk brengt...

Doordenken Ingezonden door Jan Umans

Bij de slankheidclub zijn drie nieuwe leden aangekomen. Maar er zijn er ook drie afgevallen.

Als je niet buiten roken kunt, ga dan maar buiten roken

Wat doen weekdieren in het weekend?

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

schaafterm kritiek	Japane parel- duikster vaartuig	tropische vrucht loof- boom	kameel- geit	grond om boerderij uit- straling
↳	↓	4	↓	↓
buidel- beer vloer- kleed	↳	↓	8	bedompt oorlogs- vloot
↳	1	deel v.e. muziek- instrument afgemat	↓	6
niet slim heldhaftig- heid	↳	↓	slee gods- dienst	voor de middag dop- heide
↳	↓	↓	3	↓
kunst- taal	vruchtje projectie- plaatje	5	genees- heer	↓
↳	↓	speels	↳	↓
één der VS huisdier	2	↓	vet- puistje	9
↳	↓	zangnoot	7	onheils- godin

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
timmerman